

ŘEČ MATERIÁLU

Historický interiér a řeč materiálů

Reference z mezinárodní konference a workshopu, konaných 17.–19. 10. 2022 v Praze.

PROJEKT

Minulý měsíc, konkrétně 17. až 18. října, se v Přednáškovém sále Národního technického muzea v Praze konala významná mezioborová událost. Jednalo se o jeden z výstupů projektu Řeč materiálu, který probíhá od roku 2018 pod záštitou Ministerstva kultury ve spolupráci tří institucí: Ústav etnologie FF UK, Národní památkový ústav a Národní technické muzeum. Tato ohrožená oblast v architektuře a uměleckých řemeslech rozhodně stojí za pozornost, protože slovy Barbory Půtové, hlavní řešitelky tohoto projektu, je řemeslo „dokladem kontinuální kreativity lidstva, podněcuje představivost a zručnost, posouvá hierarchii hodnot a vede k uvědomění jedinečnosti vlastní práce i osobnosti“. Zároveň však připouští že „to může být začarovaný kruh, ústící k postupnému zániku“ (Půtová 2022). A právě tento paradox je jedním z důvodů, proč hledat způsoby záchrany těchto z hlediska kulturního dědictví i rukodělné kontinuity důležitých ohrožených řemesel.

TRADICE

Jednou z možností resuscitace řemesel je obnovení tradice. Nabízí se například otevření akreditovaných oborů na středních a vysokých školách. Jsou známy realizace, jako je projekt Kláry Hegerové Krásná práce, který prezentovala na konferenci. Je založen na integraci a nabídce tradičních českých, moravských a slezských řemesel a lidového umění širší veřejnosti. Tradici je možné nejen udržet, ale také jí vdechnout nový život a přežít v současnosti. Zapojení studentů fakult designu a výtvarných umění partnerských univerzit (UMPRUM, UJEP, VUT a UTB) je nadějí pro budoucnost.

KONFERENCE

Na konferenci byly prezentovány příspěvky našich a mezinárodních odborníků z oblasti vzdělávání, památkové péče a praktikujících restaurátorů v oblasti historického interiéru. Národní památkový ústav zastupovaly příspěvky Josefa Štulce, Evy Lukášové, Ivany Troupové, Petra Kuthana, Ludmily Ourodové, Kateřiny Cichrové a Kateřiny

Samojské. Referovaly o uchování authenticity historických interiérů českých hradů a zámků, dále představily tradiční řemesla, jako parketářství (Hluboká), kamnářství, tapisérie (Vimperk), a workshopy tradičních řemesel a stavebních technologií. Z anglického Attinghamu přijela Annabel Westman představit restaurování historického salonu královského pavilonu v Brightonu. Birgit Finger z německého Saska prezentovala historii a restaurování interiéru zámku Weesenstein. Stefania De Blasi a Roberta Genta prezentovaly rekonstrukci interiérů královského paláce Venaria jako metodickou studii savojských rezidencí i výzvy pro muzea. Agnieszka Pawlak, Irma Fuks-Rembisz a Michał Witkowski z polského Muzea královského paláce Jana III. ve Wilanowě představili autentičnost a proces restaurování severního křídla Wilanowského muzejního paláce. Rekonstrukci historických tkanin zámku Versailles, včetně analýzy původních prvků, archivních pramenů a nových technických možností tkaní, uvedl Bertrand Rondot. Historické interiéry Clam-Gallasova paláce v Praze představila jak na konferenci, tak i v rámci praktického workshopu Petra Hoftichová. FF UK reprezentovala na konferenci Barbora Půtová, která předložila výsledky výzkumu materiálů a technologií,

jejich historii a současné perspektivy. Dále za FF UK přednášeli Lucie Olivová, Milan Svoboda a Jakub Jarolím, kteří připomněli například čínské vlivy pronikající do evropských historických interiérů, včetně návodu, jak si zařídit čínský salon, nebo otevřeli otázky vztahující se k dialogu a autenticitě historického interiéru. Pozornost byla také zaměřena na samotné řemeslníky, kteří tradice udržují z generace na generaci, zároveň vynalézají a komodifikují nové tradice. Zvláště v dnešní době se lidé vrací k autenticitě a dávají přednost řemeslným výrobkům, které mají svůj příběh. Tradiční česká řemesla v zakázkové a konfekční výrobě představila Zuzana Osako, která vnesla do své tvorby i vlastní japonskou zkušenost. Z dalších filozofických fakult z Univerzity Pardubice a z Ostravské univerzity přijeli David Pecháček a Martina Indrová a vystihli autenticitu v historickém a filozofickém diskursu, nebo otázky, jak prezentovat tradiční řemeslné postupy veřejnosti a budovat její aktivní vztah k památkovému fondu. Účastnili se také Martin Šimša z Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, který představil lidové dřevěné hračky, jejich výrobu a autenticitu. Licencovaný restaurátor Daniel Ebel prezentoval Filosofický sál Strahovské knihovny, jeho historii a restaurování mobiliáře.

WORKSHOP

Po konferenci následovaly 19. října dva odborné workshopy. První workshop nabídl nahlédnutí do ateliéru Uměleckého sklepnářství Jiříčka-Coufal v Praze, kde účastníci mohli být svědky praktické práce s historickou vitráží. Druhý workshop se konal v pražském Clam-Gallasově paláci a zúčastnění si mohli prohlédnout komplexně zrestaurovaný historický interiér, včetně dveří, parketových podlah, kachlových kamen a nástěnných maleb.

ODKAZ

Informace o projektu Řeč materiálu jsou na webových stránkách www.recmaterialu.cz

EMIL ADAMEC

Klika dvou tváří

Asymetrické kování UP & DOWN, které vzniklo ze spolupráce designérského dua Herrmann & Coufal a českého výrobce M&T, umožňuje pouhou změnou pozice na dveřích přeměnit osobitý výraz kliky, její vnímání i ovládání. Umí být totiž UP a zároveň i DOWN, záleží na každém, jakou variantu upřednostní. „*Tato variabilita s sebou nese i další výhodu – v průběhu času je možné kliku jednoduše otočit a dveře díky jejímu výraznému charakteru získají opět novou, neokoukanou tvář,*“ říká Roman Ulich, hlavní designér M&T, jediného českého výrobce designového dveřního a okeního kování. Design kliky tvůrci pojali jako umělecké dílo, které vynikne především na minimalistických dveřích.

Klika UP & DOWN je vyrobená z masivní mosazi, která vyniká vysokou pevností a odolností, a nabízí šest povrchových úprav.

WWW.KLIKY-MT.CZ

